

Град Зајечар

**Локални акциони план за унапређивање
положаја жена и родне равноправности
града Зајечара за период 2021-2024.
године**

Јун 2021. године

САДРЖАЈ:

УВОД.....	4
СТРАТЕШКИ И ЗАКОНСКИ ОКВИР	6
РОДНА РАВНОПРАВНОСТ У АКТУЕЛНИМ ПЛАНСКИМ ДОКУМЕНТИМА ГРАДА ЗАЈЕЧАРА.....	9
АНАЛИЗА СТАЊА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ	11
УЧЕШЋЕ ЖЕНА У ПОЛИТИЧКОМ И ЈАВНОМ ЖИВОТУ.....	11
Табела 1: Састав Скупштине града Зајечара	11
Табела 2: Број мушкараца и жена у радним телима (одборима)	12
Табела 3: Састав Градског већа града Зајечара	12
Табела 4: Структура постављених лица и руководилица/тељки у Градској управи града Зајечара.....	13
Табела 5: Председници/е месних заједница	13
Табела 6: Директори/ке образовних институција и чланови/це школских одбора	14
Табела 7: Директори/ке јавних установа чији је оснивач Град Зајечар и чланови/це управних одбора	15
Табела 8: Директори/ке јавних комуналних предузећа и установа чији је оснивач Град Зајечар и чланови/це надзорних одбора	16
РОДНА РАВНОПРАВНОСТ НА ТРЖИШТУ РАДА И ПРЕДУЗЕТНИШТВО.....	16
Табела 9: Незапослене жене по степену стручне спреме и годинама старости*	17
Табела 10: Упоредни преглед незапослених лица по годинама и полу у граду Зајечару*	18
РОДНА РАВНОПРАВНОСТ У СИСТЕМУ ФОРМАЛНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА	21
Табела 11: Полна структура ученика - школска 2020/2021. година.....	22
РОДНА РАВНОПРАВНОСТ У СИСТЕМУ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ	23
РОДНА РАВНОПРАВНОСТ У СИСТЕМУ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ	23
Табела 12: Број корисника/ца у ЦСР према старости и полу	25
Табела 13: Број корисника/ца са инвалидитетом према старости и полу.....	25
Табела 14 и 15: Број пријава породичног и партнерског насиља према доминантној врсти насиља и број пријава насиља према починиоцима насиља; Број пријава насиља у Центру за социјални рад у току 2019. године према починиоцима насиља означеним у пријави насиља и према односу/сродству са жртвом насиља	26
Табела 16: Број других услуга ЦСР у оквиру посебне организационе јединице	27
НАСИЉЕ У ПОРОДИЦИ/БЕЗБЕДНОСТ	28
Табела 17: Број пријављених случајева/догађаја са елементима насиља за подручје надлежности ПУ Зајечар	28
РОДНА РАВНОПРАВНОСТ У ПОЉОПРИВРЕДИ.....	29
Табела 18: Број пољопривредних газдинстава	30
Табела 19: Број подржаних регистрованих пољопривредних газдинстава по годинама	30
ВИШЕСТРУКА ДИСКРИМИНАЦИЈА И РАЊИВЕ ГРУПЕ	30
УВОЂЕЊЕ РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ У ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ И ПРОГРАМЕ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИХ МЕХАНИЗАМА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ У ГРАДУ ЗАЈЕЧАРУ.....	31
ДЕФИНИСАЊА ОПШТИХ И ПОСЕБНИХ ЦИЉЕВА И МЕРА ЛАП-А.....	32

ЦИЉЕВИ И ПРАВЦИ ДЕЛОВАЊА ЛАП-А	32
ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ЛАП-А	32
СПРОВОЂЕЊЕ ЛАП-А	35

УВОД

Усвајањем Локалног акционог плана за унапређивање положаја жена и родне равноправности града Зајечара (у даљем тексту ЛАП за родну равноправност) изражава се решеност града Зајечара да се у локалној заједници обезбеди што већи обим поштовања родне равноправности.

ЛАП за родну равноправност за период 2021-2024. године основни је стратешки документ јединице локалне самоуправе који се доноси са циљем унапређивања родне равноправности.

Скупштина града Зајечара је у децембру 2015. године донела Одлуку о усвајању Европске повеље о родној равноправности на локалном нивоу. Као потписница ове повеље, Град Зајечар се обавезао да ће следити принципе родне равноправности и да ће спроводити одредбе, односно начела Европске повеље о родној равноправности на локалном нивоу:

1. Равноправност жена и мушкараца је фундаментално право,
2. Да би родна равноправност била загарантована, морају се решавати питања вишеструке дискриминације и хендикеп,
3. Подједнако учешће жена и мушкараца у процесима одлучивања је предуслов за демократско друштво,
4. Елиминисање родних стереотипа је фундаментално право за постизање равноправности између мушкараца и жена,
5. Увршћивање родних ставова у све активности локалне и регионалне управе је неопходно у процесу побољшања равноправности између жена и мушкараца,
6. Правилно обезбеђивање ресурса за акциони план и програм је неопходан алат у унапређивању родне равноправности.

Европска повеља о родној равноправности на локалном нивоу, као и Национална стратегија за родну равноправност представљају основ за израду ЛАП-а за родну равноправност, који ће одређивати приоритете, активности и средства за његово спровођење.

У Националној стратегији за родну равноправност дефинисано је значење појединих израза и најчешће коришћених појмова када се говори о родној равноправности. Примена политике једнаких могућности и родне равноправности подразумева употребу недискриминаторног, родно осетљивог језика. У недостатку стандардизоване терминологије родне равноправности, уједначено је значење појединих израза који се користе у овој стратегији, тако да поједини наведени појмови имају следеће значење:

а) „род” означава друштвено успостављене улоге, положаје и статусе жена и мушкараца у јавном и приватном животу, а из којих услед друштвених, културних и историјских разлика проистиче дискриминација заснована на биолошкој припадности одређеном полу;

б) „пол” се односи на биолошке карактеристике лица;

в) „родна равноправност” подразумева равноправно учешће свих лица без обзира на родну припадност у свим областима друштвеног и приватног живота, као и њихов равноправан положај, једнаке могућности за остваривање својих права и једнаку корист од остварених резултата у складу са Уставом Републике Србије, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима и законима;

г) „родна равноправност у јавним политикама” подразумева да родна равноправност постаје део планирања, израде и примене јавних политика, закона, програма и мера; потребе, приоритети и специфични положај жена и мушкараца, укључујући рањиве групе, систематски се укључују у јавне политике и активно се разматрају њихови ефекти на положај жена и мушкараца, укључујући рањиве групе, у свим фазама (планирања, израде, примене, надзирања и вредновања) и на свим нивоима, уз равноправно учешће жена и мушкараца у овим процесима;

д) „родна перспектива” представља уважавање родних различитости у односној области јавне политике;

ђ) „родно осетљив језик” јесте језик родне равноправности;

е) „родно одговорно буџетирање” представља увођење начела родне равноправности у буџетски процес; подразумева родну анализу буџета и укључивање родне перспективе у све буџетске процесе и реструктурирање прихода и расхода са циљем унапређења родне равноправности;

ж) „рањива група” подразумева део становништва који има неке посебне карактеристике или се налази у ситуацији због које је изложен вишем ризику од дискриминације и дискриминаторског поступања од осталих.

Град Зајечар се води начелом транспарентности, те је партиципативним приступом омогућио пријављивање потенцијалних чланица и чланова у радни тим за израду ЛАП-а за родну равноправност. Чланице и члан радног тима који су именовани решењем Градоначелника града Зајечара су:

1. Марија Милојевић – саветница у Канцеларији за локални економски развој,
2. Миа Вукић Витомировић – координаторка Канцеларије за младе,
3. Наташа Цветковић – саветница у Одељењу за привреду и друштвене делатности,
4. Марија Стојковић – представница Одељења за финансије Градске управе града Зајечара,
5. Татјана Рачић – самостална стручна сарадница за услуге у Регионалној привредној комори Зајечарског и Борског округа,
6. Соња Стокић – стручна сарадница, педагошкиња, у Предшколској установи „Ђулићи“,
7. Александра Цветковић – представница Факултета за менаџмент Зајечар,
8. Ивана Киров – дипломирана социолошкиња у Центру за социјални рад „Зајечар“,
9. Ирена Станковић – дипломирана социолошкиња,
10. Наташа Срећковић – заступница Удружења Женски фитнес студио "Body fit plus",
11. Тамара Николић – представница Удружења Женски фитнес студио "Body fit plus",
12. Снежана Рашић – представница Удружења пословних жена Тимочке крајине,
13. Милена Божић Милић – официрка у начелству Полицијске управе Зајечар,

14. Александра Николић – полицајка за рад у заједници Полицијске управе Зајечар,
15. Дарко Николић – представник Тимочког Омладинског Центра,
16. Марина Петковић – виша физиотерапеуткиња у Установи за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју „Облутак“.

Председница радног тима је Елена Петровић, која је и председница Комисије за равноправност полова. У изради ЛАП-а осим председнице Комисије, учествује и одборница, Александра Николић. Стручне и административне послове за потребе Радног тима обављају запослене/и у Канцеларији за локални економски развој: Ивана Живић, Тања Аранђеловић и Драган Минчић.

Усвајањем ЛАП-а за унапређивање положаја жена и родне равноправности и спровођењем активности, Град Зајечар потврђује спремност у обезбеђивању што већег обима поштовања родне равноправности кроз реализацију самог циља, а то је утврђивање приоритета, активности и средстава уз помоћ којих ће се побољшати положај жена и унапредити родна равноправност у граду Зајечару.

СТРАТЕШКИ И ЗАКОНСКИ ОКВИР

Република Србија је потврдила међународна документа у којима су заштита жена од дискриминације и поштовање родне равноправности основ остваривања људских права. С обзиром на то да је Република Србија у процесу укључивања у европске интеграције неопходно је остваривање и заштита основних људских права и поштовање највиших међународних стандарда.

Најважнији међународни правни акти који су основ за израду ЛАП-а за родну равноправност су:

- **Конвенција УН о укидању свих облика дискриминације жена (CEDAW)** је међународни правни инструмент којим се захтева од земаља да елиминишу дискриминацију жена у свим областима, а који промовише једнака права жена. CEDAW се често описује као међународна повеља о правима жена. Конвенција је део међународног права и правно је обавезујућа за државе које су ратификовале Конвенцију. CEDAW настоји да постигне „суштинску једнакост“ или „једнакост резултата“, чиме се наглашава да би требало да постоји једнак приступ, једнаке могућности и једнаки резултати за жене и девојчице. То подразумева да су државе у обавези да предузму све неопходне мере које могу бити потребне да се осигура да жене и девојчице заиста искусе једнакост у својим животима (извор: Конвенција о елиминацији свих облика дискриминације жена (CEDAW) за младе, UN WOMEN);
- **Пекиншка декларација и Платформа за акцију (Пекиншка платформа)** су усвојене на Четвртој светској конференцији о женама, септембра 1995. године, у Пекингу, након декаде УН посвећене борби за женска људска права. Основни смисао Пекиншке декларације је унапређивање "циљева једнакости, развоја мира у корист свих жена у свету и у интересу човечанства у целини". Платформа

за акцију се бави пре свега отклањањем препрека за равноправно учешће жена у економском, културном и политичком одлучивању, као и за остваривање једнаких права жена и мушкараца у приватном и јавном животу.

- **Европска повеља о родној равноправности** је документ који даје јасан преглед свих области рада локалне власти у којима је неопходно уважити принцип једнаких могућности. Родна равноправност претпоставља да постоје једнаке могућности за мушкарце и жене да допринесу културном, политичком, економском и социјалном напретку, као и да имају идентичне могућности да уживају све користи од напретка једне заједнице.
- **Резолуција 1325 Савета безбедности Уједињених нација – Жене, мир и безбедност у Републици Србији** - усвојена је 31. октобра 2000. године, а њен значај је у томе што позива на повећање учешћа жена у процесима доношења одлука, спречавању конфликта, пост конфликтним ситуацијама, мировним преговорима и мировним операцијама. Резолуција указује и на посебне потребе жена и деце у току ратних сукоба и потребу њихове заштите, те спречавање и кажњавање сексуалног и сваког другог насиља над женама. Резолуција је обавезујућа за све чланице УН, без потребе за додатном ратификацијом. Веома је битно нагласити да жене нису само жртве рата и насиља, већ и да имају врло активну улогу као учеснице у сукобљеним странама, као градитељке мира, политичарке, активисткиње;
- **Конвенција Савета Европе о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици, односно Истанбулска конвенција** је донета у Истанбулу 11. маја 2011. године. Циљеви ове конвенције су: заштита жена од свих видова насиља и спречавање, процесуирање и елиминисање насиља над женама и насиља у породици; допринос сузбијању свих облика дискриминације над женама и промоција суштинске једнакости између жена и мушкараца, укључујући и оснаживање жена; израда свеобухватног оквира, политика и мера заштите и помоћи свим жртвама насиља над женама и насиља у породици; промоција међународне сарадње у погледу елиминисања насиља над женама и насиља у породици; пружање подршке и помоћи организацијама и органима унутрашњих послова у делотворној сарадњи да би се усвојио обухватни приступ елиминисању насиља над женама и насиља у породици.

Најважнији национални правни акти који су основ за израду ЛАП-а за родну равноправност су:

- **Устав Републике Србије** јемчи људска права утврђена потврђеним међународним уговорима, општеприхваћеним правилима међународног права и законима (члан 18. став 1. Устава Републике Србије). Устав гарантује равноправност жена и мушкараца и развој политика једнаких могућности (члан 15. Устава Републике Србије) и забрањује дискриминацију по било ком основу, укључујући и ону по основу пола (члан 21. став 3. Устава Републике Србије);
- **Закон о равноправности полова** који уређује стварање једнаких могућности остваривања права и обавеза, предузимање посебних мера за спречавање и

отклањање родне дискриминације и поступак правне заштите лица изложених дискриминацији („Службени гласник РС”, број 104/09); подразумева „равноправно учешће жена и мушкараца у свим областима јавног и приватног сектора, у складу са општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима, Уставом Републике Србије и законима, и сви су дужни да је поштују” (члан 2. став 1). Државни органи, органи аутономне покрајине, органи јединица локалне самоуправе, организације којима је поверено вршење јавних овлашћења, као и правна лица која оснива или финансира у целини, односно у претежном делу Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, дужни су да прате остваривање равноправности засноване на полу у свим областима друштвеног живота, примену међународних стандарда и Уставом зајемчених права у овој области” (члан 2. став 4). Овај закон обавезује органе јавне власти да воде активну политику једнаких могућности у свим областима друштвеног живота (члан 3). Политика једнаких могућности подразумева постизање равноправности полова у свим фазама планирања, доношења и спровођења одлука које су од утицаја на положај жена и мушкараца. Као једна од обавеза органа јединица локалне самоуправе у члану 39. овог закона прописано је да ”У процесу усвајања развојних планова и других аката, надлежни органи јединица локалне самоуправе разматрају мере и активности које су у функцији равноправности полова и остваривању једнаких могућности”;

- **Закон о забрани дискриминације** („Службени гласник РС”, број 22/09) уређује општу забрану дискриминације, облике и случајеве дискриминације и механизме заштите. Међу основама дискриминације наводи се, између осталих, пол, родни идентитет, сексуална оријентација, брачни и породични статус (члан 2. став 1.). Закон дефинише дискриминацију на основу пола као поступање „противно начелу равноправности полова, односно начелу поштовања једнаких права и слобода жена и мушкараца у политичком, економском, културном и другом аспекту јавног, професионалног, приватног и породичног живота” (члан 20. став 1.).

Септембра 2015. године, Генерална скупштина Уједињених нација усвојила је Агенду одрживог развоја 2030. Све државе чланице УН сагласиле су се са 17 Циљева одрживог развоја (ЦОР) ради осигурања мира и просперитета за све људе на планети до 2030. године. ЦОР је пакет универзалних циљева, потциљева и индикатора према чијем коришћењу су се државе чланице УН обавезале у изради оквира како домаћих, тако и локалних политика развоја у наредних 15 година. (преузето из Агенде 2030 у мојој општини, Приручник за локалну примену Циљева одрживог развоја (ЦОР) намењен запосленима). Локални акциони план за унапређивање положаја жена и родне равноправности града Зајечара је у директној вези са циљем 5 одрживог развоја, а то је родна равноправност, у чијем је опису окончање насиља и дискриминације према женама и девојкама обезбеђивањем једнаких могућности у свим сферама живота.

РОДНА РАВНОПРАВНОСТ У АКТУЕЛНИМ ПЛАНСКИМ ДОКУМЕНТИМА ГРАДА ЗАЈЕЧАРА

У Стратегији локалног економског развоја града Зајечара 2015-2020. године препознат је значај аспекта родне равноправности за развој заједнице. Интеграција родне равноправности подразумева процес којим би се осигурало да жене и мушкарци једнако одлучују о развоју, односно да имају једнак приступ ресурсима, једнаку контролу над ресурсима, и да имају једнаке користи од развоја. То је и стратешки приступ којим се помоћу конкретних политика (мера и програма) подстичу вишеструки потенцијали и жена и мушкараца, и где корист за појединца-појединку постаје уједно и корист за целу локалну заједницу. Како би аспект родне равноправности био укључен на прави начин, потребно је да се пројекти који ће се спроводити додатно анализирају уочи саме разраде. Кључна питања и индикаторе које је потребно укључити неопходно је развити у зависности од врсте пројекта.

Неки од кључних питања за анализу су:

- На који начин пројекат доприноси родној равноправности?
- Да ли су ресурси равномерно распоређени између жена и мушкараца?
- Колики је степен укључености жена у креирање, реализацију, као и крајње кориснице пројектних активности?
- Улога и допринос жена у развоју туризма и њихово економско оснаживање кроз едукацију и помоћ у покретању малих бизниса.
- Улога жена у руралном развоју - допринос жена у пољопривредним и прерађивачким активностима (на пример, прерада млека у финалне производе или нека друга прерада); могућности и баријере за даљи развој (на пример: обука и информисање о стандардима ЕУ у производњи хране те припремање села за нове прописе и стандарде ће бити обавезни (на пример хигијена у производњи млека, правила о складиштењу и транспорту хране; обука и подршка оснивању потпуно нових бизниса (на пример, кетеринг услуге).
- Обука за рад на рачунару и приступ савременим технологијама, нарочито за младиће и девојке.

Неки од примера који су показатељи за праћење родне равноправности и укључености младих у пројекте локалног економског развоја:

- Број жена и мушкараца укључених у реализацију пројекта и њихова улога у спровођењу пројекта,
- Број младих до 30 година (девојке и младићи) укључених у реализацију пројекта, и њихова улога у том процесу,
- Број активности којима су обухваћене жене у мушкарци (као циљна група), односно, корисници/е,
- Број обучених особа (незапослених, пољопривредника/ца, приватних предузетника/ца, итд.),
- Број пројеката у којима су млади као циљна група (број девојака и младића на сваком пројекту),

- Број пројеката у којима су жене посебна циљна група,
- Број свих корисника програма по полу и старости,
- Који су ефекти појединих програма, пројеката и активности на жене и мушкарце?
- Који су ефекти појединих програма, пројеката и активности на младе (на девојке и младиће)?

У Локалном акционом плану за младе града Зајечара 2018-2022. године као један од принципа којима се води, наведена је и равноправност, односно да сви млади имају право на једнаке шансе, на информисање, на лични развој, доживотно учење, запошљавање у складу са разноврсним сопственим карактеристикама, изборима и способностима. Обезбеђује се поштовање родне равноправности, недискриминације, слободе, достојанства, безбедности, личног и друштвеног развоја младих.

У Локалном акционом плану за Роме града Зајечара за период 2021-2023. године за остваривање Посебног циља 2: Поспешивање запошљавања и економског оснаживања Рома и Ромкиња, као једна од мера наведена је Мера 2.4. Повећање запошљивости Ромкиња, а за остваривање Посебног циља 4: Побошљати здравствену заштиту Рома и Ромкиња града Зајечара, као једна од мера наведена је Мера 4.2. Унапређена здравствена заштита Ромкиња.

АНАЛИЗА СТАЊА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ

УЧЕШЋЕ ЖЕНА У ПОЛИТИЧКОМ И ЈАВНОМ ЖИВОТУ

Како у Републици Србији, тако и на локалном нивоу, жене нису равноправно заступљене у органима одлучивања, иако је постигнут значајан напредак.

Изменама Закона о локалним изборима предвиђено је да сваки трећи кандидат/киња на изборној листи за локалне скупштине буде припадник/ца мање заступљеног пола, чиме је обезбеђено учешће 30% жена у локалном парламенту.

Скупштина града Зајечара броји 50 одборника/ца, од чега жене (34 %).

Табела 1: Састав Скупштине града Зајечара

Функција	Политичка странка	М	Ж
Председник/ца скупштине	-	1	0
Заменик/ца председника	-	1	0
Секретар/ка скупштине	-	1	0
Одборници/це		33	17
	„Бошко Ничић – Покрет за Крајину“	0	1
	Српска напредна странка	0	1
Шефови/це одборничких група	„Победа за наш град – Др. Ненад Ристовић“	1	0
	Социјалистичка партија Србије	1	0
	„Чесме“	1	0

Извор: Подаци Скупштине града Зајечара

Из података приказаних у табели може се закључити да је заступљеност жена у Скупштини града Зајечара у нивоу законом предвиђене квоте од 30%. Иако не постоје нормативна акта која би прокламовала принцип да уколико је председник/ца једног, његов заменик/ца буде другог пола, овај принцип је у великој мери поштован када је реч о председницима/цама и заменицима/цама председника/ца одборничких група, па имамо 2 одборничке групе на чијем челу су жене (2).

Председник Скупштине је мушкарац, као и заменик и секретар скупштине.

Табела 2: Број мушкараца и жена у радним телима (одборима)

Назив радног тела	М	Ж
1. Одбор за урбанизам, комуналне делатности и заштиту животне средине	8	1
2. Одбор за друштвене делатности, младе и спорт	4	5
3. Одбор за развој пољопривреде и села,	7	2
4. Одбор за административна питања,	3	6
5. Одбор за буџет, финансије и економски развој,	4	5
6. Одбор за избор и именовања, награде и признања,	4	5
7. Одбор за предлагање назива улица, тргова, школа, институција и установа и других делова насељених места	2	7
Укупно:	32	31

Извор: Подаци Скупштине града Зајечара

У радним телима Скупштине града мушкарци су заступљени са 50.8%, а жене са 49.2%.

Табела 3: Састав Градског већа града Зајечара

Функција	М	Ж
Градonaчелник/ца	1	-
Заменик/ца градonaченика	-	1
Градско веће	8	3

Извор: Подаци Градског већа града Зајечара

У Градском већу, као извршном органу локалне власти, традиционално преовладавају мушкарци и овде је проценат мање заступљеног пола испод 30%.

Табела 4: Структура постављених лица и руководилица/тељки у Градској управи града Зајечара

Функција	М	Ж
Начелник/ца Градске управе	1	-
Заменик/ца начелника/це	-	1
Помоћници/це градоначелника/це	3	2
Начелници/е одељења	4	3
Заменици/е начелника/ца одељења	2	3
Шефови/це Одсека/Канцеларија	5	12
Градски/а јавни/а правобранилац/тељка	-	1
Главни/а урбаниста/киња	1	-
Заштитник/ца права пацијената/киња	-	1
Укупно:	16	23
	39	

Извор: Подаци Градске управе града Зајечара

Од укупног броја постављених лица и руководилица/тељки у Градској управи града Зајечара, 41% су мушкарци, а 59% су жене.

Табела 5: Председници/е месних заједница

Месне заједнице	Изабрани председници/е	
	М	Ж
Пол		
Градске	3	2
Сеоске	35	6
Укупно	38	8
	46	

Извор: Подаци Градске управе града Зајечара

Жене су најмање заступљене у органима одлучивања на нивоу месних заједница. Од 46 председника/ца органа месних заједница, само 8 су жене, односно 17%.

Заступљеност жена на руководећим местима у образовним институцијама, школским одборима и јавним установама чији је оснивач град је задовољавајућа. На

руководећим местима у јавно-комуналним предузећима пак, традиционално доминирају мушкарци (табеле испод).

Табела 6: Директори/ке образовних институција и чланови/це школских одбора

Редн и број	Образовна институција	Директори/ке		Чланови/це школских одбора	
		М	Ж	М	Ж
1.	ОШ „Десанка Максимовић“ Зајечар	1	-	4	5
2.	ОШ „Љуба Нешић“ Зајечар	1	-	3	6
3.	ОШ „Ђура Јакшић“ Зајечар	1	-	2	7
4.	ОШ „Љубица Радосављевић Нада“ Зајечар	1	-	5	4
5.	ОШ „Хајдук Вељко“ Зајечар	-	1	5	4
6.	ОШ „Вук Караџић“ Велики Извор	-	1	4	5
7.	ОШ „Владислав Петковић – Дис“ Грљан	-	1	6	3
8.	ОШ “Јован Јовановић Змај” Салаш	1	-	4	5
9.	ОШ „Јеремија Илић Јегор“ Ргодина	-	1	2	7
10.	ОШ „15. мај“ Мали Јасеновац	1	-	6	3
11.	ОШ „Доситеј Обрадовић“ Вражогрнац	-	1	1	8
12.	ОМШ „Стеван Мокрањац“ Зајечар	1	-	7	2
13.	ШОСО „Јелена Мајсторовић“ Зајечар	-	1	5	4
14.	Предшколска установа „Ђулићи“	-	1	1	8
15.	Гимназија	1	-	3	6
16.	Медицинска школа	1	-	3	6
17.	Техничка школа	1	-	5	4
18.	Економско-трговинска школа Зајечар	1	-	2	7
Укупно:		11	8	68	94
		19		162	

Извор: Подаци Скупштине града Зајечара

Од укупног броја директора/ки образовних установа, 57.9% су мушкарци, а 42.1% су жене. Што се тиче чланова/ица школских одбора, од укупног броја је 42% мушког пола, а 58% су женског пола.

Табела 7: Директори/ке јавних установа чији је оснивач Град Зајечар и чланови/це управних одбора

Редни број	Јавна установа	Директори/ке		Чланови/це управних одбора	
		М	Ж	М	Ж
1.	Народни музеј Зајечар		1	3	2
2.	Народно позориште Тимочке крајине "Зоран Радмиловић"	1		3	2
3.	Матична библиотека „Светозар Марковић“ Зајечар	1		3	2
4.	Историјски архив „Тимочка крајина“ Зајечар	1		3	2
5.	Центар за социјални рад Зајечар	1		2	3
6.	Здравствена установа Апотека „Зајечар“		1	1	4
7.	Туристичка организација града Зајечара		1	4	3
9.	Установа за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју „Облутак“		1	3	2
Укупно:		4	4	22	20
		8		42	

Ситуација у јавним установама чији је оснивач град је 50:50, односно 4 директора и 4 директорки, с тим што је већи број чланова управних одбора – 22, него чланица – 20.

Табела 8: Директори/ке јавних комуналних предузећа и установа чији је оснивач Град Зајечар и чланови/це надзорних одбора

Редн и број	Јавна установа	Директори/ке		Чланови/це школских одбора	
		М	Ж	М	Ж
1.	ЈКП „Тимок одржавање“	1	-	2	1
2.	ЈКСП „Зајечар“	1	-	3	0
3.	ЈКП „Водовод“	1	-	3	0
4.	ЈКП „Хигијена“ Зајечар	1	-	1	2
5.	ЈКП „Пројектовање, паркирање и надзор“		1	2	1
6.	Установа за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју „Облутак“	-	1	-	3
Укупно:		4	1	11	7
		5		18	

Извор: Подаци Скупштине града Зајечара

На местима директора пет јавних комуналних предузећа су 4 мушкараца и само 1 жена. Што се тиче састава надзорних одбора, од укупног броја 18, 61,1% су мушкарци, а 38.9% су жене.

Учешће жена у политичком и јавном животу, укључујући и руководећа места могло би се оценити као задовољавајуће, осим на позицијама у јавно-комуналним предузећима и међу руководиоцима месних заједница, које су традиционално загарантована мушкарцима. По неким доступним истраживањима, жене оклевају да се кандидују на овакве позиције због породичних обавеза.

РОДНА РАВНОПРАВНОСТ НА ТРЖИШТУ РАДА И ПРЕДУЗЕТНИШТВО

“Родни јаз на тржишту рада опстаје упркос поклањању пажње овом проблему у националним стратегијама у области запошљавања и родне равноправности. Жене имају непрекидно и доследно мању стопу активности и запослености од мушкараца и већу стопу неактивности“.

Према наводима у Националном акционом плану за запошљавања за 2020 „родни јаз је присутан код свих показатеља тржишта рада.“

Жене су на тржишту рада посебно рањива група и један број мера активне политике запошљавања односи се управо на жене. Између осталог Националним акционим планом за запошљавање за 2020. године, у оквиру Програма подршке

самозапошљавању, жене су одређене као приоритетна група код одобравања субвенција за самозапошљавање.

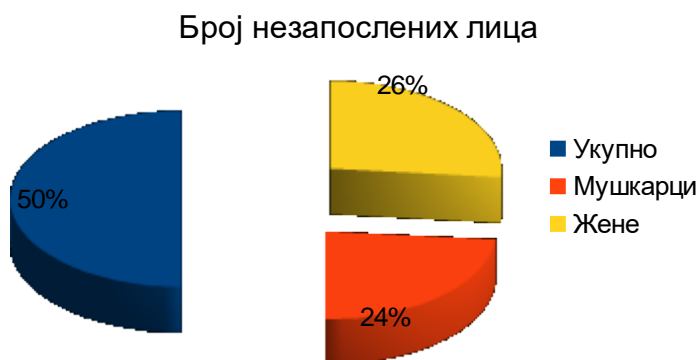
За очекивати је да је и локалној заједници положај жена на тржишту рада неповољан као и на националном нивоу.

По подацима Националне службе за запошљавање – филијале Зајечар, на евиденцији незапослених лица је закључно са 31.7.2020. године било 4.759 лица, а од тога је 2.517 жена, односно 52.89%. Највише има незапослених жена старосне доби од 55-59 година, и то 337, а најмање у старосној доби од 15 до 19 година, а то је 57 жена. Жене из старосне групе 55-59 генерално су најтеже запошљива група када остану без посла.

Табела 9: Незапослене жене по степену стручне спреме и годинама старости*

Године старости	Степен стручне спреме									
	I	II	III	IV	V	VI-1	VI-2	VII-1	VII-2	VIII
15-19	22	1	9	25	-	-	-	-	-	-
20-24	21	2	24	103	-	1	10	3	-	-
25-29	31	0	44	57	-	-	17	58	-	-
30-34	42	8	75	63	-	16	16	53	-	-
35-39	77	14	89	68	3	22	6	38	-	-
40-44	79	11	93	87	2	22	3	21	1	-
45-49	111	14	83	78	1	20	2	19	-	-
50-54	130	17	47	121	-	13	2	5	-	-
55-59	190	15	64	135	1	14	1	7	-	-
60-64	78	7	28	54	-	7	1	5	-	-
Укупно	691	89	556	791	7	115	58	209	1	0

*Подаци НСЗ-филијале Зајечар

Број незапослених лица на евиденцији Националне службе за запошљавање, Филијале у Зајечару, варирао је из године у годину. У 2020. години се број незапослених лица смањило за 2.261 у односу на 2015. годину, од тога је 1.083 мање жена на евиденцији и 1.178 мање мушкараца.

Табела 10: Упоредни преглед незапослених лица по годинама и полу у граду Зајечару*

	Укупно (ж+м)	Жене	Мушкарци
01.01-31.12.2015.	7.020	3.600	3.420
01.01-31.12.2016.	6.867	3.559	3.278
01.01-31.12.2017.	6.453	3.559	2.749
01.01-31.12.2018.	5.367	2.823	2.544
01.01-31.12.2019.	4.752	5.508	2.244
01.01-31.7.2020.	4.759	2.517	2.242

*Подаци НСЗ – Филијала Зајечар, 2020.

Тренд у последњих 5 година указује да је током 2020. године дошло до повећаног запошљавања жена, посебно у односу на 2019. годину.

На територији града Зајечара од укупно 1186 регистрованих предузетника 441 чине жене предузетнице што представља 37%. Подаци који су коришћени у овој анализи су добијени од АПР-а у јулу 2020 године.

Најчешће делатности за које се жене опредељују су:

- Делатност фризерских и козметичких салона
- Делатности ресторана и покретних угоститељских објекта
- Трговина на мало у неспецијализованим продавницама, претежно храном, пићима и дуваном
- Рачуноводствени, књиговодствени и ревизорски послови; пореско саветовање
- Трговина на мало одећом у специјализованим продавницама

- Услуге припремања и послуживања пића
- Трговина на мало осталом робом на тезгама и пијацама
- Остало образовање
- Производња хлеба, свежег пецива и колача
- Остала трговина на мало новим производима у специјализованим продавницама
- Рачунарско програмирање
- Производња остале одеће
- Друмски превоз терета
- Специјалистичка медицинска пракса
- Трговина на мало цвећем, садницама, семењем, ђубривима, кућним љубимцима и храном за кућне љубимце у специјализованим продавницама
- Стоматолошка пракса
- Трговина на мало металном робом, бојама и стаклом у специјализованим продавницама
- Брокерски послови с хартијама од вредности и берзанском робом
- Специјализоване дизајнерске делатности
- Такси превоз
- Остале забавне и рекреативне делатности
- Одржавање и поправка моторних возила
- Инжењерске делатности и техничко саветовање
- Трговина на мало воћем и поврћем у специјализованим продавницама
- Остала трговина на мало у неспецијализованим продавницама
- Трговина на мало половном робом у продавницама
- Извођачка уметност
- Трговина на мало намештајем, опремом за осветљење и осталим предметима за домаћинство у специјализованим продавницама
- Делатност путничких агенција
- Веб портали
- Консултантске активности у вези с пословањем и осталим управљањем
- Изградња стамбених и нестамбених зграда
- Фотокопирање, припремање докумената и друга специјализована канцеларијска подршка
- Трговина на мало текстилом у специјализованим продавницама
- Производња готових текстилних производа, осим одеће
- Трговина на мало текстилом, одећом и обућом на тезгама и пијацама
- Остала прерада и конзервасање воћа и поврћа
- Трговина на мало аудио и видео опремом у специјализованим продавницама
- Неспецијализована трговина на велико
- Производња осталих предмета

РОДНА РАВНОПРАВНОСТ У СИСТЕМУ ФОРМАЛНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

У погледу родне равноправности, област образовања је неопходно посматрати из више углова.

Родна равноправност је формално обезбеђена за сву децу, младе и одрасле, а и суштински је и обезбеђена за највећи број деце, младих и одраслих. Проблем се јавља у доступности образовања и дечацама, али посебно девојчицама из посебно осетљивих група (Роми, деца са инвалидитетом, односно са тешкоћама у развоју, деца и млади из руралних подручја). Могућности треба да буду једнаке за све када су образовање и васпитање у питању.

Ниска доступност образовања сматра се и једним од важнијих разлога који утиче на родну равноправност и у области породичних и партнерских односа.

Анализа родне равноправности у систему формалног образовања састоји се из:

- а) обухвата деце из осетљивих група, девојчица и дечака, предшколским образовањем и васпитањем,
- б) обухвата деце из осетљивих група основно-школским образовањем уз приказ полне структуре која може да укаже на додатну отежаност приступа образовању девојчицама,
- в) осипања деце из ових група из основног образовања,
- г) обухвата деце и младих из осетљивих група средњошколским и високим образовањем.

Основне инфраструктурне одлике града Зајечара у систему формалног образовања:

а) Број предшколских установа:

- 1 предшколска установа:
 - 5 вртића у центру и
 - 2 подручна: у Грљану и Великом Извору;

б) Број основних школа:

- 5 основних школа у центру,
- 6 подручних школа: у Малом Јасеновцу, Вражогрнцу, Рготини, Салашу, Грљану и Великом Извору;
- 1 школа за основно и средње образовање и
- 1 основна музичка школа;

в) Број и врста средњих школа:

- 4 средње школе:
 - 1 гимназија,
 - 3 средње стручне школе:
 1. Економско-трговинска,
 2. Техничка и
 3. Медицинска школа;

г) Број и врста високошколских установа:

- 1 Факултет:
 - Факултет за менаџмент - основне, мастер и докторске студије;

д) Буџетска издвајања за образовање по програмима.

Табела 11: Полна структура ученика - школска 2020/2021. година

Образовно-васпитна институција	Уписани/е		Индивидуални образовни план 1 И 2		Националне мањине		Укупно
	Ж	М	Ж	М	Ж	М	
Предшколска установа „Ђулићи“ - вртићи: „Ђурђевак“, „Здравац“, „Љиљан“, „Маслачак“, „Свитац“ у Зајечару, „Пламенац“ у Грљану и играоница: „Изворчић“ у Великом Извору	416	454	-		12	8	890
ОШ „Десанка Максимовић“	231	253	-		-		484
ОШ „Љуба Нешић“	292	328	-		-		620
ОШ „Ђура Јакшић“ (Лубница)	191	198	36	43	21	14	503
ОШ „Љубица Радосављевић-Нада“	240	285	-		-		525
ОШ „Хајдук Вељко“	266	304	5	9	5	13	570
ОШ „Вук Караџић“ В. Извор (Халово)	47	35	-		-		82
ОШ „Јеремија Илић-Јегор“ Рготина	33	52	-		-		85
ОШ „Доситеј Обрадовић“ Вражогрнац (Трнавац, Николичево)	39	48	2	8	2	2	101
ОШ „Владислав Петковић Дис“ Грљан	82	94	-		-		176
ОШ „15.мај“ Мали Јасеновац (Градсково, Велики Јасеновац, Шипиково)	8	20	-		-		28
ОШ „Јован Јовановић Змај“ Салаш	67	65	4	3	-	-	132
ШОСО „Јелена Мајсторовић“	ОШ	6	25	-		-	31
	СШ	16	21	-		-	37
ОМШ „Стеван Мокрањац“							
Гимназија	233	148					381
Економско-трговинска школа	336	138	8	14	4	1	501

Техничка школа	120	533					653
Медицинска школа	388	126					514
Факултет за менаџмент	140	142	-	-	-	-	282
Укупно:	2788	2863	46	65	39	25	5826

Извор: Школска управа Зајечар

Из датих података, јасно се види да не постоје подаци по полу посебно за децу која похађају школу по ИОП-у 1 и 2, као и за мањине. Свакако је неопходно увести систем прикупљања и праћења ових података, посебно са аспекта раног напуштања школе код неке деце и девојчица из рањивих група.

РОДНА РАВНОПРАВНОСТ У СИСТЕМУ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

На челу Здравственог центра Зајечар је директор, специјалиста максилофацијалне хирургије. На челу болнице је директор који је специјалиста опште хирургије. На челу Дома здравља Зајечар је директорка која је специјалисткиња педијатрије. До данас је на директорском месту Дома здравља Зајечар било тројице мушкараца и три жене укључујући и садашњу директору. У Здравственом центру Зајечар од укупног броја запослених, 73,5% су жене.

У Служби за здравствену заштиту жена Дома здравља Зајечар обави се око 5.400 превентивних прегледа годишње. Нема података о приступу превентивним прегледима жена из угрожених група.

У Дому здравља Зајечар постоји Патронажна служба и 34 сеоских амбуланти.

РОДНА РАВНОПРАВНОСТ У СИСТЕМУ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Услуге социјалне заштите су посебно битне у унапређењу родне равноправности жена у области породичних и партнерских односа и економији времена. С обзиром на то да је традиционално брига о зависним члановима домаћинства пре свега улога жене, услуге социјалне заштите могу значајно утицати на смањену оптерећеност жена овим обавезама и обезбедити им време за друге активности које доприносе равноправном положају у породици и друштву као и могућности да ускладе свој посао, јавни и приватни живот.

Центар за социјални рад „Зајечар“ (у даљем тексту: Центар) је установа социјалне заштите основана давне 1959. године која у оквиру своје делатности примењује бројне законе, прописе и друга законска акта и уредбе, актуелне измене и допуне закона из домена социјалне заштите.

У вршењу јавних овлашћења Центар у складу са законом одлучује о:

- остваривању права на новчану социјалну помоћ;

- остваривању права на додатак за помоћ и негу другог лица;
- остваривању права на увећан додатак за помоћ и негу другог лица;
- остваривању права на посебну новчану накнаду;
- оставривању права на оспособљавање за рад;
- оставривању услуге смештај у установу социјалне заштите;
- остваривању услуге на породични смештај;
- остваривању права на услугу смештаја у прихватилишту;
- услуге прцене и планирања;
- услуге саветодавно терапијске и социјално едукативне;
- дневне услуге у заједници;
- услуге подршке за самосталан живот;
- хранитељству;
- усвојењу;
- старатељству;
- одређивању и промени личног имена детета;
- мерама превентивног и корективног надзора над вршењем родитељског права.

Одлуком о социјалној заштити грађана на територији града Зајечара („Сл. лист града Зајечара 31/13 и 03/16) предвиђена су следећа права:

- Право на помоћ у натури;
- Право на накнаду трошкова здравствене заштите;
- Право на накнаду трошкова сахране;
- Услуга Дневни боравак у Клубу за стара лица;
- Услуга помоћ у кући;
- Право на новчану помоћ ради најнужније адаптације стана;
- Право на материјално опремање куће у којој се збрињавају жртве породичног насиља (жене и деца) – Сигурна кућа;
- Услуга заштите жртава породичног насиља у Сигурној кући;
- Услуге неодложне интервенције за заштиту деце од злостављања и занемаривања;
- Услуга на привремени и интервентни смештај у прихватилиште, прихватну станицу или другу породицу;
- Услуга социјално становање у заштићеним условима;
- Услуга Дневни боравак деце и омладине ометене у развоју;
- Право на једнократну новчану помоћ;
- Право на опремање корисника за смештај у установу социјалне заштите или другу породицу;
- Право на бесплатан оброк у народној кухињи;
- Услуга Центар за младе.

Табела 12: Број корисника/ца у ЦСР према старости и полу

Укупан број корисника у регистру Центра за социјални рад на активној евиденцији у току 2019. године према старости и полу			
Корисници по узрасту	Број корисника на активној евиденцији у току извештајног периода (01.01 - 31.12.)		Укупно
	Мушко	Женско	
Деца (0-17)	603	670	1.273
Млади (18-25)	109	141	250
Одрасли (26-64)	798	1.253	2.051
Старији (65 и више)	325	372	697
Укупно	1.835	2.436	4.271

Извор: Центар за социјални рад у Зајечару

Табела 13: Број корисника/ца са инвалидитетом према старости и полу

Особе са инвалидитетом на евиденцији Центра за социјални рад у току 2019. године, према старости и полу			
Старост	Мушко	Женско	Укупно
Млади	11	6	17
Одрасли	92	87	179
Старији	104	77	181
Укупно	207	170	377

Извор: Центар за социјални рад у Зајечару

У Центру је 2013. године формиран интервентни тим састављен од стручних радника Центра за бављење појавом насиља у породици, насиља у партнерским односима и пружање помоћи и подршке жртвама у саставу од 9 чланова. Израђен је и Протокол о поступању Центра за социјални рад „Зајечар“ у случајевима насиља у породици и женама у партнерским односима где су јасно дефинисане интерне процедуре унутар Центра у свим фазама рада на случајевима насиља у породици и партнерским односима од откривања, пријемне процене, почетне процене, процене планирања и обезбеђивања услуга и мера, праћења, евалуације и поновног прегледа, као и одређивање приоритета реаговања и обезбеђивања ургентних мера заштите жртава породичног насиља и насиља у партнерским односима.

Са релевантним установама и институцијама 04. јуна 2014. године потписан је Споразум о сарадњи и заједничком деловању за ефикасно остваривање и спровођење заштите жртава насиља у породици и партнерским односима на подручју града Зајечара.

На основу увида у Интерни регистар евидентираних пријава за насиље у породици, занемаривање и злостављање деце, младих, одраслих и старијих лица, ситуација је следећа:

- За период од 01.01.2019. године до 31.12.2019. године евидентирана је 301 пријава;
- Од почетка примене Интерног регистра за пријаве насиља од 01.8.2016. године укупно је евидентирано 1127 пријава;
- Од почетка примене Закона о спречавању насиља 01.06.2017. године укупно је евидентирано 995 пријава;
- У периоду од 01.01-31.12.2019. године евидентирано је 112 хитних превентивних мере које је Полицијска управа Зајечар донела, обе мере (привремено удаљење и забрана приласка и контакта).

Табела 14 и 15: Број пријава породичног и партнерског насиља према доминантној врсти насиља и број пријава насиља према починиоцима насиља; Број пријава насиља у Центру за социјални рад у току 2019. године према починиоцима насиља означеним у пријави насиља и према односу/сродству са жртвом насиља

Број пријава породичног и партнерског насиља у току 2019. године према доминантној врсти насиља, старости и полу жртве насиља							
Доминантна врста насиља	Старост жртве насиља						Укупно
	Млади		Одрасли		Старији		
	Мушко	Женско	Мушко	Женско	Мушко	Женско	
Физичко насиље	2	4	12	50	4	7	79
Сексуално насиље	0	1	0	0	0	0	1
Психичко насиље	1	6	13	38	12	17	87
Економско насиље	0	0	0	0	0	0	0

Број пријава насиља у Центру за социјални рад у току 2019. године према починиоцима насиља означеним у пријави насиља и према односу/сродству са жртвом насиља			
Починилац насиља према односу са жртвом	Број починилаца		Укупно
	Мушко	Женско	
Родитељ	65	29	94
Брат/сестра	7	0	7
Син/ ћерка	45	5	50
Партнер једног од родитеља	2	0	2
Други члан породице или крвни сродник	28	3	31
Хранитељ/ старатељ	0	0	0
Брачни/ ванбрачни партнер	49	8	57
Бивши брачни/ванбрачни партнер	23	0	23
Неко други	37	0	37
Укупно	256	45	301

Извор: Центар за социјални рад у Зајечару

Табела 16: Број других услуга ЦСР у оквиру посебне организационе јединице

Подаци о другим услугама које је Центар за социјални рад пружао у 2019. години у оквиру посебне организационе јединице			
Назив услуге	Број корисника на дан 31.12.2019.		
	Одрасли	Старији	Укупно
Помоћ у кући	8	62	70
Клуб за старија лица	10	168	178
Социјално становање	89	12	101
Укупно	107	242	349

Извор: Центар за социјални рад у Зајечару

У јулу 2008. године, град Зајечар је скупштинском одлуком основао Установу за дневни боравак за децу и омладину ометену у развоју „Облутак“.

Од укупног броја запослених у овој установи - 9, женског пола су 8, односно 88,89%, а од укупног броја корисника услуга – 18, корисница услуга је 6, односно 33,33%.

Установа за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју у Зајечару је јавна установа у области социјалне заштите, која обавља делатност, односно послове којима се обезбеђује остваривање заштите и збрињавања деце и омладине ометене у развоју. Делатност Установе је смештај, исхрана, здравствена заштита, радни третман, васпитно - образовни рад (могућност за стицање образовања и оспособљавања за рад, социјализацију и квалитетније структурирање времена) у оквиру збрињавања деце и омладине ометене у развоју у времену од 7:30-15:30 часова.

Могућност дневног збрињавања је један од основних облика подршке породици која се брине о детету или одраслој особи са инвалидитетом.

Сврха улоге дневног боравка је што омогућава деци да остану у породици и да своје потребе задовоље у средини у којој живе и тако избегну смештај у институције, обезбеђује слободно време породици за обављање других активности, пружа безбедно окружење надзором, сви корисници/е се подстичу да активно учествују у програмима дневног боравка са својим могућностима, пружа подршку корисницима/ама да остваре што већи степен самосталности како би побољшали/е квалитет живота и интегрисали/е се у целину.

У установама социјалне заштите посебна пажња се поклања заштити од дискриминације (Преузето из Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада центра за социјални рад, "Службени гласник РС", бр. 59/2008 и 37/2010):

1. Установа је дужна да заступа интересе и права корисника/ца и да обезбеди једнак приступ услугама за које је надлежна појединим групама, независно од етничких, културних, верских, родних или социо-економских разлика, инвалидитета.

2. У раду са корисницима/ама, Установа неће, на основу припадности из става 1:

- ограничити особу на било који начин у коришћењу услуга, информација и помоћи које пружа Установа за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју;

- односити се на другачији начин према особи у одређивању да ли испуњава критеријуме за коришћење услуге или права;

- ограничити било ког појединца у могућности да учествује у програмима Установе, или му/јој омогућити да учествује на другачији начин него са другим особама.

3. Неће се сматрати дискриминацијом активности Установе којима се отклања или поправља неповољан положај појединих група корисника/ца или пружају услуге везане за специфичан начин задовољавања потреба.

Укупна издвајања за социјалну заштиту, услуге и материјална давања у надлежности града у 2018. години су износила око 6 милиона динара, што чини удео испод 1% у укупном буџету града. Ситуација је била нешто повољнија у 2019. у односу на овај индикатор. Свакако треба размишљати у правцу унапређења услуга социјалне заштите, са посебним освртом на услуге које су подршка жени и породици.

НАСИЉЕ У ПОРОДИЦИ/БЕЗБЕДНОСТ

У табели испод налазе се подаци о броју пријављених случајева/догађаја са елементима насиља за подручје надлежности ПУ Зајечар: Зајечар, Књажевац, Сокобања и Бољевац. Такође, исказана је полна и узрасна структура жртава насиља у породици за подручје града Зајечара. У периоду од јануара 2018. године до краја новембра 2020. године није било случајева насиља у породичним или партнерским односима са смртним исходом.

Табела 17: Број пријављених случајева/догађаја са елементима насиља за подручје надлежности ПУ Зајечар

Година		01.01- 31.12.2018.	01.01- 31.12.2019.	01.01- 30.11.2020.	Укупно
Број пријава са елементима насиља (Зајечар, Књажевац, Сокобања и Бољевац)		686	619	688	1993
Број КД (подручје града Зајечара)		76	78	100	254
До 6	М	0	0	0	0
	Ж	0	0	0	0
7-11	М	0	0	3	3
	Ж	0	2	2	4
12-14	М	0	1	2	3
	Ж	0	1	2	3
15-17	М	1	2	2	5
	Ж	1	0	0	1
18-20	М	0	0	0	0

21-30	Ж	3	2	8	13
	М	2	1	1	4
31-40	Ж	5	13	8	26
	М	4	3	2	9
41-50	Ж	12	16	14	42
	М	4	2	2	8
51-60	Ж	12	10	17	39
	М	3	5	4	12
Преко 60	Ж	10	9	13	32
	М	6	12	16	34
	Ж	18	13	18	49

Извор: Полицијска управа Зајечар

РОДНА РАВНОПРАВНОСТ У ПОЉОПРИВРЕДИ

Рурална подручја у Републици Србији карактеришу сиромаштво, регионалне и развојне неједнакости, миграције, депопулација, неповољна демографска и образована слика, рањива запосленост, низак ниво локалних иницијатива и смањена конкурентност, уз губитак природног и културног наслеђа.

Жене које живе у сеоским подручјима чине једну од најрањивијих група у погледу једнаких могућности остваривања људских права у свим областима јавног и приватног живота, од могућности да равноправно учествују на позицијама моћи и одлучивања у држави, заједници и породици, до приступа здравственим, образовним, социјалним и другим услугама, финансијама и другим ресурсима и наслеђивању газдинства и друге имовине. Кућни рад, брига о деци и стварима готово су у потпуности препуштени њима. Уз интензиван рад у пољопривреди, то им поставља велика радна оптерећења. Стил живота жена на селу је претежно традиционалан и патријархалан и тиме су оне двоструко маргинализоване: зато што су припаднице руралних пољопривредних домаћинстава и зато што унутар економске и породичне организације домаћинства имају ограничен приступ приходима, имовини и одлучивању. Оне најчешће не одлучују о пољопривредној производњи.

На територији града Зајечара у 2020. године регистровано је 4.244 пољопривредних газдинстава.

Табела 18: Број пољопривредних газдинстава

Назив организационог облика	Број пољопривредних газдинстава у 2020. години	Полна структура:		Жене у %
		М	Ж	
Породично пољопривредно газдинство	4.244	2.658	1586	59

Извор: Градска управа града Зајечара

До овог броја регистрованих пољопривредних газдинстава где су носиоци жене довела је политика државе и ресорног министарства, кроз спровођење појединих мера подршке руралног развоја, где је дато првенство регистрованим пољопривредним газдинствима где су носиоци жене.

Кроз Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Зајечара, подржана су регистрована пољопривредна газдинства где су носиоци газдинства и жене и мушкарци.

Табела 19: Број подржаних регистрованих пољопривредних газдинстава по годинама

Година	Укупно	Жене носиоци РПГ	Жене у %
2017.	182	30	16.48
2018.	163	34	20.86
2019.	160	30	18.75
2020.	116	40	34.48

Извор: Градска управа града Зајечара

У 6 сеоских месних заједница на челу су жене, од укупно 41 сеоске месне заједнице, што износи 15%.

Неопходно је наставити са спровођењем Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Зајечара, као и увести обавезну евалуацију досадашњих резултата у овој области, у циљу већег фокуса на жене и разлоге њиховог значајане мањег учешћа.

ВИШЕСТРУКА ДИСКРИМИНАЦИЈА И РАЊИВЕ ГРУПЕ

Препознавање постојања вишеструке дискриминације одређених рањивих група жена указује на потребу и решеност да се ова појава решава.

С обзиром на то да је Град Зајечар потписник Европске повеље о родној равноправности на локалном нивоу, самим тим би требало да поштује и начела повеље између којих је и „да би родна равноправност била загарантована, морају се решавати

питања вишеструке дискриминације и неповољног положаја. Вишеструка дискриминација и неповољни положај базирани, осим на родним, и на разликама у раси, боји коже, етничкој и друштвеној припадности, генетским карактеристикама, језику, вери или уверењима, политичком или другом мишљењу, припадности националној мањини, имовини, рођењу, инвалидитету, старости, сексуалној оријентацији или друштвено-економском статусу, морају такође бити узети у обзир приликом решавања питања равноправности између жена и мушкараца.“

Жене које припадају рањивим групама (Ромкиње, особе са инвалидитетом, националне мањине, ЛГБТИ особе и друге групе), у многим областима су изложеније дискриминацији и социјалној искључености него мушки припадници тих група. У циљу деловања на вишеструку дискриминацију жена, неопходно је урадити анализу најкритичнијих показатеља вишеструке дискриминације жена из посебно рањивих група.

Да би родна равноправност била загарантована, питања вишеструке дискриминације се морају решавати.

Требало би предузети одређене активности како би се вишеструка дискриминација препознала, отклонила и подигла свест о вишеструкој дискриминацији припадница ових група.

УВОЂЕЊЕ РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ У ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ И ПРОГРАМЕ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИХ МЕХАНИЗАМА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ У ГРАДУ ЗАЈЕЧАРУ

Начелом 5. Европске повеље о родној равноправности на локалном нивоу предвиђено је: „Укључивање родне перспективе у све активности локалне и регионалне управе је неопходно у процесу побољшања равноправности између жена и мушкараца. Принцип родне равноправности мора бити узет у обзир приликом састављања стратегија, метода и инструмената који утичу на свакодневни живот локалног становништва – на пример, кроз примену техника увођења принципа родне равноправности у јавне политике (на енглеском: gender mainstreaming) и родно одговорних буџета. Искуство жена на локалном нивоу, укључујући и њихове животне и радне услове, морају бити анализирани и узети у обзир.“

Као потписник повеље Град Зајечар увео је родно одговорно буџетирање. Увођење принципа родне равноправности у буџетски процес подразумева родну анализу буџета и реструктурирање прихода и расхода са циљем унапређења родне равноправности.

Родно осетљив језик као и прикупљање и евидентирање родно разврстаних података се спорадично примењују. Увођење родне перспективе у локалне програме и политике има за циљ спровођење мера којима би се унапредио положај жена, али је веома важно за родну процену да постоје подаци разврстани по полу, као и адекватна знања и вештине запослених у институцијама и локалним службама укључујући и доносиоце/тељке одлука.

Правилником о организацији и систематизацији радних места у градској управи, правобранилаштву града Зајечара, буџетској инспекцији и служби за интерну ревизију града Зајечара предвиђено је радно место: администартивни послови на изради пројеката и послови остваривања једнаких могућности. Запослена на овим пословима прати остваривање родне равноправности, припрема предлоге аката који се односе на родну равноправност и једнаке могућности, предлаже Комисији за родну равноправност активности и мере којима се оставрује политика једнаких могућности на нивоу Града; координира састанке радних група за израду локалног акционог плана за родну равноправност.

Скупштина града Зајечара је седници одржаној 28.12.2017. године донела Одлуку о образовању Комисије за равноправност полова и именовала председницу и чланове/ице исте.

Комисија за равноправност полова је кључно радно тело Скупштине града Зајечара за имплементацију ЛАП-а. Осим деловања саме Комисије, активности су усмерене и на унапређење деловања других органа управе на увођењу родне перспективе у локалне политике.

ДЕФИНИСАЊА ОПШТИХ И ПОСЕБНИХ ЦИЉЕВА И МЕРА ЛАП-А

ЦИЉЕВИ И ПРАВЦИ ДЕЛОВАЊА ЛАП-А

Радни тим за израду локалног акционог плана за унапређивање положаја жена и родне равноправности града Зајечара израдио је анкетни упитник за грађанке града Зајечара. Упитник садржи питања која се односе на родну равноправност и на положај жена у Зајечару. Анкета ће делити на штанду грађанкама Зајечара, а иста ће бити промовисана на сајту града, у медијима и на друштвеним мрежама. Такође, биће дељена и у приватним и јавним предузећима и установама, као и у околним селима. Резултати анкете показаће нам положај жена у граду, њихов став и разумевање самог појма родне равноправности и њихове предлоге за унапређење родне равноправности и самог положаја жена у наредном периоду који ће град Зајечар спровести кроз одређене мере уз помоћ локалног механизма за унапређење родне равноправности и Комисије за равноправност полова.

ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ЛАП-А

Дефинисана су три општа циља и у оквиру њих још 4 посебна циља, мере и активности за досезање посебних и општих циљева. У табеларном приказу ЛАП-а који следи за сваки општи циљ, посебне циљеве, мере и активности дефинисани су и сви предвиђени индикатори и параметри (видети табеларни приказ ЛАП-а даље у тексту).

Општи циљ 1. Унапређење институционалног оквира и капацитета за систематско увођење родне перспективе у израду и имплементацију локалних политика.

Посебни циљ 1.1. Унапређење капацитета и повећане активности локалних механизма за родну равноправност.

Мера 1.1.1. Успостављање додатних механизма за родну равноправност и обезбеђивање ресурса, и капацитети за њихово функционисање. **Активности**

1.1.1.1. Успостављање женске одборничке групе и тела за родно одговорно буџетирање.

Мера 1.1.2. Увођење система/механизма прикупљања, праћења, анализе и објављивања родно осетљивих података на локалном нивоу и увођење родно осетљивог језика.

Активност 1.1.2.1. Увођење родно осетљивог језика у документа града Зајечара.

Активност 1.1.2.2. Предлагање и усвајање метода прикупљања, праћења, анализе и објављивања родно осетљивих података на локалном нивоу.

Активност 1.1.2.3. Информисање и оснаживање кључних локалних актера за примену родно осетљивог језика и родно осетљиво прикупљање података.

Посебни циљ 1.2. Повећан ниво свести јавности о значају родне равноправности и уклањању родних предрасуда.

Мера 1.2.1. Утврђивање ставова грађанки о положају жена у граду, њихов став и разумевање самог појма родне равноправности и родних стереотипа и предлога за унапређење родне равноправности.

Активност 1.2.1.1. Спровођење анкете о положају жена у граду, разумевању самог појма родне равноправности и родних стереотипа из женског угла.

Мера 1.2.2. Спровођење медијских и информативних кампања о потписивању Европске повеље о родној равноправности, узроцима и последицама родно засноване дискриминације и кампања за заговарање родне равноправности и деконструкцију родних стереотипа и улога.

Активност 1.2.2.1. Организовање промоције вредности Европске повеље о родној равноправности и медијских и информативних кампања о родној равноправности, узроцима и последицама родно засноване дискриминације.

Општи циљ 2. Повећање нивоа социјалне заштите жена из посебно осетљивих група. **Посебни циљ 2.1.** Развијање услуга социјалне заштите из надлежности града Зајечара које недостају као подршка угроженим групама: старије жене са села, жене са инвалидитетом, жене из сиромашних породица, самохране мајке, жртве насиља, жене преоптерећене самосталном бригом о немоћним члановима домаћинства.

Мера 2.1.1. Обезбеђивање доступности услуга социјалне заштите женама из посебно осетљивих група.

Активност 2.1.1.1. Анализа доступности услуга социјалне заштите женама из посебно осетљивих група и потреба за успостављањем нових или унапређењем постојећих услуга социјалне заштите.

Активност 2.1.1.2. Доношење одлука о успостављању нових услуга или унапређењу постојећих сагласно утврђеним потребама жена из посебно осетљивих група **Посебни циљ 2.2.** Унапређење система за сузбијање насиља над женама и заштиту жена које су претрпеле насиље.

Мера 2.2.1. Подизање капацитета институција надлежних за сузбијање и процесуирање насиља над женама и развој програма подршке жртвама.

Активност 2.2.1.1. Организовање обука и подизање нивоа знања запослених о заштити жртава насиља у институцијама надлежним за сузбијање насиља.

Активност 2.2.1.2. Оснаживање жена које су претрпеле било који вид насиља кроз развој програма подршке.

Општи циљ 3. Унапређење активности града Зајечара усмерених ка економском оснаживању жена. **Посебни циљ 3.1.** Повећање удела жена међу корисницима субвенција и других облика подршке града кроз Програм локалног економског развоја и Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Зајечара.

Мера 3.1.1. Креирање посебних програма за економско оснаживање жена и женског предузетништва.

Активност 3.1.1.1. Реализација програма за економско оснаживање жена и женског предузетништва и мапирање потенцијала жена на селу на територији града Зајечара.

Општи циљ 4: Унапређење система за сузбијање насиља над женама и заштиту жена које су претрпеле насиље.

Индикатор 2022 (до 2025): Повећан број процесуираних случајева насиља у породици.

Посебни циљеви који су усмерени ка остварењу четвртог општег циља:

4.1. Подизање капацитета институција надлежних за сузбијање и процесуирање насиља над женама,

Мера 4.1.1. Постављен програм подизања капацитета институција надлежних за сузбијање и процесуирање насиља над женама.

Активност 4.1.1.1. Организована едукација запослених у институцијама надлежним за сузбијање и процесуирање насиља над женама.

4.2. Оснаживање жена које су претрпеле било који вид насиља кроз развој програма подршке. **Мера 4.1.2.** Креирање програма за оснаживање и подршку женама које су претрпеле било који вид насиља у сарадњи свих релевантних институција и организација цивилног друштва.

Активност 4.1.2.1. Спровођење програма за оснаживање и подршку женама које су претрпеле било који вид насиља у сарадњи свих релевантних институција и организација цивилног друштва.

СПРОВОЂЕЊЕ ЛАП-А

Град Зајечар је одговоран за остваривање, примену и заштиту људских права на основу принципа равноправности и недискриминације и за вођење политике једнаких могућности.

Имајући у виду да овај ЛАП обухвата више области јавног живота, реализација циљева и мера, захтева међусекторски и координисани приступ свих одговорних институција укључујући организације цивилног сектора. Њихово деловање и активности координисаће Комисија за равноправност полова града Зајечара.

Комисија за равноправност полова је одговорна и за праћење успешности примене овог ЛАП-а.

Кључни партнери у примени ЛАП-а поред Комисије за равноправност полова, органа и служби града Зајечара су и надлежна филијала Националне службе за запошљавања, женска и друга удружења у оквиру цивилног сектора, Центар за социјални рад, Група за заштиту од насиља у породици, образовне институције, укључујући установе предшколског образовања и васпитања, полиција и тужилаштва и Стална конференција градова и општина.

Комисија за равноправност полова ће успоставити механизам континуираног прикупљања појединачних извештаја свих одговорних органа, институција и организација за примену ЛАП-а.

Одговорни органи града Зајечара, институције и организације достављаће Комисију за равноправност полова годишње извештаје о спроведеним активностима, по потреби и по захтеву Комисије за равноправност полова и додатне извештаје и податке. Комисија за равноправност полова ће припремати годишње извештаје са оценом успешности примене ЛАП-а и достављати Скупштини града Зајечара до 31. марта текуће године за претходну календарску годину.

Ради мерења ефеката примене ЛАП-а урадиће се евалуација након две године примене ЛАП-а, а на крају периода за који је ЛАП сачињен биће спроведена прва независна, спољна евалуација реализације ЛАП-а, чији резултати ће представљати основ за израду и усвајање ЛАП-а за наредни период. У прилогу се налази Табеларни приказ ЛАП-а.

Табеларни приказ Локалног акционог плана за унапређивање положаја жена и родне равноправности града Зајечара за период 2021-2024. године

Општи циљ 1.	Унапређење институционалног оквира и капацитета за систематско увођење родне перспективе у израду и имплементацију локалних политика		
Плански документ из ког је циљ преузет	Национална стратегија за родну равноправност		
Показатељ ефекта	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Успостављен систем и процедуре за увођење родне перспективе у локалне политике и активности локалне самоуправе тако да су потребе и положај жена и мушкараца видљиве у локалним политикама и креиране мере за унапређење положаја жена.	Скупштина града Зајечара је донела Одлуку о образовању Комисије за равноправност полова и именовала председницу и чланове/ице. Град Зајечар увео је родно одговорно буџетирање што подразумева родну анализу буџета и реструктурирање прихода и расхода са циљем унапређења родне равноправности. Родно осетљив језик као и прикупљање и евидентирање	Родна равноправност је део јавних политика, програма и буџета.	Извештаји о родној анализи политика, програма и мера и евалуацији ЛАП-а.

	<p>родно разврстаних података се спорадично примењују.</p> <p>Правилник о организацији и систематизацији радних места у градској управи, правобранилаштву града Зајечара, буџетској инспекцији и служби за интерну ревизију Града Зајечара предвиђа радно место саветника на пословима остваривања једнаких могућности са дефинисаним делокругом рада.</p>		
Посебни циљ 1.1.	Унапређење капацитета и повећане активности локалних механизма за родну равноправност.		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Развијени додатни механизми за родну равноправност града Зајечара.	Успостављена је Комисија за равноправност полова, радно место саветника на пословима остваривања једнаких могућности са дефинисаним	Институционални механизми за родну равноправност ефикасно делују на свим нивоима на основу јасно дефинисаних надлежности уз	Извештаји о евалуацији ЛАП-а и буџета Града Зајечара.

	делокругом рада. Град Зајечар увео је родно одговорно буџетирање, али без формално успостављеног тела за родно одговорно буџетирање.	обезбеђену буџетску, материјалну и кадровску подршку.	
Мера 1.1.1.	Успостављање додатних механизма за родну равноправност и обезбеђивање ресурса и капацитета за њихово функционисање.		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Успостављена још најмање два механизма за родну равноправност у Граду Зајечару и обезбеђени ресурси и капацитети за њихово функционисање	Успостављена је Комисија за равноправност полова, радно место саветника на пословима остваривања једнаких могућности са дефинисаним делокругом рада.	Институционални механизми за родну равноправност ефикасно делују на свим нивоима на основу јасно дефинисаних надлежности уз обезбеђену буџетску, материјалну и кадровску подршку.	Извештај о евалуацији ЛАП-а и буџет Града Зајечара.
Активност 1.1.1.1.	Успостављање женске одборничке групе и тела за родно одговорно буџетирање.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Успостављена два институционална механизма и обезбеђени ресурси за њихово функционисање.	Градоначелник града Зајечара и председник Скупштине града Зајечара.	Буџет Града Зајечара.	2021-2022.
Мера 1.1.2.	Увођење система/механизма прикупљања, праћења, анализе и објављивања родно осетљивих података на локалном нивоу и увођење родно осетљивог језика.		

Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
У извештавању свих институција на локалном нивоу примењен родно осетљив језик, а прикупљање и праћење података у свим локалним институцијама омогућава родно осетљиву анализу података.	Родно осетљив језик као и прикупљање и евидентирање родно разврстаних података се спорадично примењују.	Родно осетљив језик уведен као стандард у извештавању свих локалних институција, а анализа података садржи родно осетљив приступ.	Извештај о евалуацији ЛАП-а.
Активност 1.1.2.1.	Увођење родно осетљивог језика у документа Града Зајечара.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
У извештавању свих институција на локалном нивоу примењен родно осетљив језик.	Комисија за равноправност полова.	Буџет Града Зајечара.	2021-2024.
Активност 1.1.2.2.	Предлагање и усвајање метода прикупљања, праћења, анализе и објављивања родно осетљивих података на локалном нивоу.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Обавезна упутства за примену родно осетљивог језика и родно осетљиво вођење и анализа података написана и достављена кључним партнерима на локалном нивоу.	Комисија за равноправност полова и надлежне службе Града Зајечара.	Буџет Града Зајечара.	2021-2024.
Активност 1.1.2.3.	Информисање и оснаживање кључних локалних актера, за примену родно осетљивог језика и родно осетљиво прикупљање података.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења

Број организованих тематских састанака и промотивних активности за примену родно осетљивог језика и родно осетљиво вођење и анализа података.	Комисија за равноправност полова у сарадњи са организацијама цивилног друштва.	Буџет Града Зајечара.	2021-2024.
Посебни циљ 1. 2.	Повећан ниво свести јавности о значају родне равноправности и уклањању родних предрасуда		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Ставови грађана и грађанки о родној равноправности су промењени у правцу наклоњености идеји родне равноправности.	Радни тим за израду локалног акционог плана за унапређивање положаја жена и родне равноправности града Зајечара израдио је анкетни упитник за грађанке града Зајечара. Упитник садржи питања која се односе на родну равноправност и на положај жена у Зајечару. Резултати анкете показују нам положај жена у граду, њихов став и разумевање самог појма родне равноправности и њихове предлоге за унапређење родне равноправности.	Процент грађана и грађанки града Зајечара оптерећених родним предрасудама смањује се за најмање 15 процентних поена у годинама реализације ЛАП-а унапређивање положаја жена и родне равноправности града Зајечара.	Извештај о евалуацији ЛАП-а.
Мера 1.2.1.	Утврђивање ставова грађанки о положају жена у граду, њихов став и разумевање самог појма родне равноправности и родних стереотипа и предлога за унапређење родне равноправности.		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде

Процент грађанки са израженим родним предрасудама се смањило у односу на почетно стање.	Резултати анкете.	Процент грађанки града Зајечара оптерећених родним предрасудама смањује се за најмање 15 процентних поена у годинама реализације ЛАП-а за унапређивање положаја жена и родне равноправности града Зајечара.	Извештај о евалуацији ЛАП-а.
Активност 1.2.1.1.	Спровођење анкете о положају жена у граду, разумевању самог појма родне равноправности и родних стереотипа из женског угла.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Обухват женске популације анкетом. Резултати анкете показују нам положај жена у граду, њихов став и разумевање самог појма родне равноправности.	Комисија за равноправност полова у сарадњи са медијима, приватним и јавним предузећима и установама као и месним заједницама у околним селима.	Буџет града Зајечара.	Извештај о евалуацији ЛАП-а.
Мера 1.2.2.	Спровођење медијских и информативних кампања о потписивању Европске повеље о родној равноправности и кампање за заговарање родне равноправности и деконструкцију родних стереотипа и улога.		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Број организованих кампања и процена учешћа грађана и грађанки.	Није било промотивних активности поводом потписивања Европске повеље	Процент грађана и грађанки града Зајечара оптерећених родним	Извештај о евалуацији ЛАП-а.

	о родној равноправности или другим поводима.	предрасудама смањује се за најмање 15 процентних поена у годинама реализације ЛАП за за унапређивање положаја жена и родне равноправности града Зајечара.	
Активност 1.2.2.1.	Организовање промоције вредности Европске повеље о родној равноправности и медијских и информативних кампања о родној равноправности, узроцима и последицама родно засноване дискриминације.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Број организованих кампања.	Комисија за равноправност полова у сарадњи са организацијама цивилног сектора.	Буџет града Зајечара.	2021-2022.
Општи циљ 2.	Повећање нивоа социјалне заштите жена из посебно осетљивих група		
Плански документ из ког је циљ преузет	Национална стратегија за родну равноправност		
Показатељ ефекта	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Подигнут ниво социјалне заштите жена из посебно осетљивих група.	У Центру за социјални рад „Зајечар“ је 2013. године формиран интервентни тим за бављење појавом насиља у породици, насиља у партнерским односима и пружање помоћи и	Женама из осетљивих група доступна социјална заштита у свим ситуацијама када су жртве насиља у породици или	Извештај о евалуацији ЛАП-а.

	<p>подршке жртвама.</p> <p>Отворена је Установа за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју „Облутак“.</p> <p>Успостављене су и услуге: помоћ у кући, клуб за старија лица и социјално становање.</p>	<p>преоптерећене самосталном бригом о зависним члановима домаћинства.</p>	
Посебни циљ 2.1.	<p>Развијање услуга социјалне заштите из надлежности града Зајечара које недостају као подршка угроженим групама: старије жене са села, жене са инвалидитетом, жене из сиромашних породица, самохране мајке, жртве насиља, жене преоптерећене самосталном бригом о немоћним члановима домаћинства.</p>		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Успостављене услуге социјалне заштите доступне женама из угрожених група.	Доступност успостављених услуга социјалне заштите женама из посебно осетљивих група није довољна.	Женама из осетљивих група приоритетно доступне успостављене услуге социјалне заштите.	Извештај о евалуацији ЛАП-а и Центра за социјални рад „Зајечар“.
Мера 2.1.1.	Обезбеђивање доступности услуга социјалне заштите женама из посебно осетљивих група		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Утврђене потребе за развојем нових услуга социјалне заштите намењених женама из посебно осетљивих група.	<p>Отворена је Установа за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју „Облутак“.</p> <p>Успостављене су и услуге: помоћ у кући, клуб за старија лица и социјално становање.</p> <p>Није извршена анализа потреба</p>	Развијене и доступне услуге женама из посебно осетљивих група.	Извештај о евалуацији ЛАП-а.

	за услугама из перспективе потреба жена из посебно осетљивих група.		
Активност 2.1.1.1.	Анализа доступности услуга социјалне заштите женама из посебно осетљивих група и потреба за успостављањем нових или унапређењем постојећих услуга социјалне заштите.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Спроведена анализа доступности и потреба за новим услугама социјалне заштите из перспективе жена из посебно осетљивих група.	Центар за социјални рад „Зајечар“ у сарадњи са релевантним партнерима у локалној заједници и организацијама цивилног друштва	Буџет града Зајечара. Донаторска средства.	2021-2024.
Активност 2.1.1.2.	Доношење одлука о успостављању нових услуга или унапређењу постојећих сагласно утврђеним потребама жена из посебно осетљивих група.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Успостављене нове услуге и унапређене постојеће.	Скупштина града Зајечара, надлежна одељења Градске управе града Зајечара, Центар за социјални рад „Зајечар“.	Буџет града Зајечара. Донаторска средства.	2021-2024.
Посебан циљ 2.2.	Унапређење система за сузбијање насиља над женама и заштиту жена које су претрпеле насиље.		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Институције надлежне за сузбијање	У Центру за социјални рад „Зајечар“ 2013. године формиран је интервентни тим за	Заштита од насиља	Извештај Центра за

насилља над женама ефикасније у спречавању и процесуирању насилља.	бављење појавом насилља у породици, насилља у партнерским односима и пружање помоћи и подршке жртвама. Број пријављених случајева са елементима насилља за подручје Зајечар у 2020. креће се око броја 100, с тим што је забележен пораст у односу на претходне године од око 25% пријављених случајева. У периоду од јануара 2018. године до краја новембра 2020. године није било случајева насилља у породичним или партнерским односима са смртним исходом.	доступна свим жртвама, благовремена и ефикасна.	социјални рад „Зајечар“, полицијска и судска евиденција.
Мера 2.2.1.	Подизање капацитета институција надлежних за сузбијање и процесуирање насилља над женама и развој програма подршке жртвама		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Ефикасност и благовременост у поступању надлежних институција и повећан број процесуираних насилника.	У Центру за социјални рад „Зајечар“ формиран интервентни тим за бављење појавом насилља у породици. Нема података о ефикасности институција надлежних за сузбијање насилља.	Институције надлежне за сузбијање насилља над женама ефикасније у спречавању и процесуирању насилља.	Извештај Центра за социјални рад „Зајечар“, полицијска и судска евиденција.
Активност 2.2.1.1.	Организовање обука и подизање нивоа знања запослених о заштити жртава насилља у институцијама надлежним за сузбијање насилља		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и	Период спровођења

		извор финансирања	
Институције надлежне за сузбијање насиља над женама организовале професионално усавршавање својих кадрова у области заштите жена од насиља.	Судови, полиција, Центар за социјални рад, организације цивилног сектора.	Буџет града Зајечара. Буџет Републике Србије Донаторска средства.	2021-2024.
Активност 2.2.1.2.	Оснаживање жена које су претрпеле било који вид насиља кроз развој програма подршке.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Развијени програми подршке и број жртава насиља укључених у програме подршке	Центар за социјални рад „Зајечар“ у сарадњи са релевантним партнерима у локалној заједници.	Буџет града Зајечара. Донаторска средства	2021-2024.
Општи циљ 3.	Унапређење активности града Зајечара усмерених ка економском оснаживању жена.		
Плански документ из ког је циљ преузет	Национална стратегија за родну равноправност		
Показатељ ефекта	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Економске иницијативе предузетница подржане од стране града Зајечара и број програма намењених економском оснаживању жена.	Кроз Програм 3. Локалног економског развоја у Програмском буџету као циљ наведено је успостављање механизма за финансијску подршку производним предузећима и	Развијени програми економског оснаживања жена.	Извештај о евалуацији ЛАП-а.

	<p>предузетницима/ама.</p> <p>Град Зајечар ће уз подршку Swiss PRO унапредити положај жена у локалној заједници кроз економско оснаживање жена и унапређење положаја жена на селу.</p> <p>Јачање капацитета жена за бављење руралним туризмом кроз едукације жена кроз пројекат „Кад жене воде“ укључиће се 15 жена из околних градских села којима ће се ојачати капацитети и проширити слика о руралном туризму.</p>		
Посебан циљ 3.1.	Повећање удела жена међу корисницима субвенција и других облика подршке града Зајечара кроз Програм локалног економског развоја и Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја.		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Број жена чија је економска иницијатива подржана од стране града Зајечара и број програма намењених економском оснаживању жена.	Кроз Програм 3. Локалног економског развоја у Програмском буџету планирано је успостављање механизма за финансијску подршку	Удео жена међу корисницима субвенција и других облика подршке економског оснаживања равноправан са уделом	Извештај о евалуацији ЛАП-а.

	<p>производним предузећима и предузетницима/ама.</p> <p>Планиране су активности на овом плану кроз пројекте које подржава Swiss PRO и пројекат „Кад жене воде“.</p>	мушкараца.	
Мера 3.1.1.	Креирање посебних програма за економско оснаживање жена и женског предузетништва.		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Креирани посебни програми за економско оснаживање жена.	Економско оснаживање жена планирано кроз Програм локалног развоја и пројекте.	Женама предузетницама једнако доступни сви програми економског оснаживања.	Извештај о евалуацији ЛАП-а.
Активност 3.1.1.1.	Реализација програма за економско оснаживање жена и женског предузетништва и мапирање потенцијала жена на селу на територији града Зајечара.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Број креираних програма за економско оснаживање жена и женског предузетништва и број жена са села укључених у програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја града Зајечара.	Национална служба за запошљавање - филијала Зајечар, Канцеларија за локални развој, Комисија за равноправност полова.	Буџет града Зајечара. Донаторска средства.	2021-2024.

